

39(0)262
В61

Вовчак О. Д., Скаско О. І., Стасів А. М.

БАНКІВСЬКИЙ НАГЛЯД

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК

БАНКІВСЬКИЙ НАГЛЯД

1. Організація системи банківського регулювання та нагляду.
2. Створення та реєстрація банків в Україні.
3. Ліцензування банківської діяльності.
4. Встановлення Національним банком України обов'язкових економічних нормативів банкам та контроль за їх дотриманням.
5. Інспектування банків і встановлення узагальнюючої оцінки їх діяльності.
6. Оцінка діяльності банків на основі системи оцінки ризиків.
7. Нагляд за діяльністю проблемних банків.
8. Застосування заходів впливу до банків за порушення ними банківського законодавства.

ISBN 966-7827-82-8

9 789667 827823 >

Вища освіта в Україні

Вовчак О. Д., Скаско О. І., Стасів А. М.

Банківський нагляд

Навчальний посібник

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України

“Новий Світ-2000”

Львів-2012

УДК 336.71.008.6(075.8)

ББК 65.262я73

В 61

*Рекомендовано Міністерством освіти і науки України як навчальний посібник
(лист № 14/18.2-1676 від 12.07.05 р.)*

Рецензенти:

Реверчук С. К. - доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри банківського і страхового бізнесу Львівського національного університету ім. Івана Франка.

Табачук Г. П.- кандидат економічних наук, доцент, заступник завідувача кафедри банківської справи Львівського банківського інституту Національного банку України.

В 61 Вовчак О.Д., Скаско О.І., Стасів А.М.

Банківський нагляд: Навчальний посібник. – Львів: «Новий Світ-2000», 2012. – 472 с.

ISBN 966-7827-82-8 “НовийСвіт-2000”

Навчальний посібник з дисципліни “Банківський нагляд” дає можливість ознайомитись з навчальною програмою курсу та теоретичним викладом кожної теми. З метою активізації самостійної роботи студентів та навчально-методичного забезпечення вивчення дисципліни у посібнику до кожної теми наводяться плани семінарських занять, завдання для самостійного оволодіння матеріалом, тематика рефератів для набуття навичок науково-дослідної роботи, тестові завдання для перевірки знань та список рекомендованої літератури. Посібник містить навчальні завдання для набуття практичних навичок, термінологічний словник ключових понять та термінів, питання для підсумкового контролю та критерії оцінювання знань.

ISBN 966-7827- 82-8

© Вовчак О. Д., Скаско О. І.,
Стасів А. М., 2012
© “Новий Світ-2000”, 2012

ЗМІСТ

Передмова.....	6
Навчальна програма дисципліни “Банківський нагляд”.....	8
ТЕМА 1. Організація системи банківського регулювання та нагляду	12
1.1. Необхідність та завдання банківського регулювання і нагляду	12
1.2. Організація, форми та методи банківського нагляду і регулювання	18
1.3. Сучасна структура банківського нагляду Національного банку України.....	21
1.4. Світовий досвід організації банківського нагляду.....	28
1.5. Базельський комітет з питань банківського нагляду та основні принципи ефективного банківського нагляду.....	38
ТЕМА 2. Створення та реєстрація банків в Україні.....	51
2.1. Порядок та умови створення банків в Україні.....	51
2.2. Особливості здійснення державної реєстрації банків.....	55
2.3. Порядок створення банків з іноземним капіталом.....	62
2.4. Відкриття філій і представництв банків.....	67
2.5. Особливості відкриття територіально-відокремлених безбалансових відділень банку.....	73
2.6. Створення дочірнього банку, філії і представництва українського банку на території інших держав.....	75
ТЕМА 3. Ліцензування банківської діяльності.....	87
3.1. Основна мета, завдання та порядок ліцензування банківської діяльності	87
3.2. Види операцій, які можуть виконувати банки на підставі отриманої банківської ліцензії та письмового дозволу.....	89
3.3. Порядок ліцензування банківських операцій.....	91
3.4. Особливості ліцензування окремих операцій банків.....	103

ТЕМА 4. Встановлення Національним банком України	
обов'язкових економічних нормативів банкам та	
контроль за їх дотриманням.....	
	110
4.1. Необхідність, суть та інформаційна база пруденційного	
(щоденного) нагляду.....	111
4.2. Порядок розрахунку та мінімальний розмір регулятивного	
капіталу банку.....	116
4.3. Нормативи капіталу, ліквідності та платоспроможності банку.....	120
4.4. Нормативи кредитного ризику банку.....	131
4.5. Нормативи інвестування та нормативи ризику загальної	
відкритої валютної позиції.....	138
4.6. Контроль за дотриманням банками обов'язкових економічних	
нормативів.....	145
4.7. Система упереджувальних заходів щодо можливих	
негативних наслідків у діяльності банків.....	151
 ТЕМА 5. Інспектування банків і встановлення	
узагальнюючої оцінки їх діяльності.....	
	163
5.1. Мета та основні види інспекційних перевірок банків.....	163
5.2. Порядок проведення виїзної інспекційної перевірки.....	166
5.3. Особливості застосування комплексної рейтингової оцінки	
банків за системою CAMELS.....	176
5.4. Застосування стандартів внутрішнього аудиту в банках.....	197
Стандарт № 1. Керівництво службою внутрішнього аудиту.....	199
Стандарт №2. Незалежність.....	202
Стандарт №3. Професійна компетентність.....	203
Стандарт № 4. Обсяг робіт.....	205
Стандарт № 5. Планування й виконання аудиторської перевірки.....	206
Стандарт № 6. Складання аудиторського висновку.....	210
 ТЕМА 6. Оцінка діяльності банків на основі системи	
оцінки ризиків.....	
	215
6.1. Основні положення “Системи оцінки ризиків”.....	215
6.2. Методи оцінки ризиків у банках.....	219
6.3. Категорії банківських ризиків.....	223
6.4. Основні параметри кількості ризику, якості управління ним,	
сукупного ризику та напряму зміни.....	228

ТЕМА 7. Нагляд за діяльністю проблемних банків.....	263
7.1. Своєчасне застереження проблем у діяльності банків.....	263
7.2. Реорганізація проблемних банків та її форми.....	268
7.3. Режим санації та програми фінансового оздоровлення банку	275
7.4. Призначення тимчасової адміністрації.....	280
7.5. Порядок примусової ліквідації банку.....	284
ТЕМА 8. Застосування заходів впливу до банків	
за порушення ними банківського законодавства.....	294
8.1. Характеристика основних заходів впливу, що застосовуються Національним банком України. Заходи попереднього реагування. Примусові заходи впливу.....	294
8.2. Обмеження, зупинення чи припинення проведення окремих вдів здійснюваних банком операцій з високим рівнем ризику та видача інших розпоряджень з боку НБУ.....	302
8.3. Накладання штрафів на банки та на керівників банків	310
Методичні вказівки до написання рефератів.....	319
Питання для підсумкового контролю.....	321
Навчальні завдання з “Банківського нагляду”.....	324
Ситуаційні завдання для індивідуальної роботи студентів.....	336
Термінологічний словник.....	343
Додатки.....	382